

1.

Diagnóza rakovina: a co teď?

Každý člověk, který se vyrovnává s rakovinou, se nachází nejprve ve stavu šoku. Během chvíle se život zcela změní. Rakovina – mnozí si stále jen pomyslí: teď se vše chýlí ke konci. Najednou stojí smrt uprostřed života a otrásá jím v základech. Proto dominuje při rakovině především jedno: strach. Ze smrti. Z utrpení. Z bolestí. Ze zničení. A z reakce přátel, příbuzných, poněvadž s rakovinou neumí mnozí zacházet. Nezřídká mají dokonce více strachu než sami nemocní rakovinou. Cítí se bezmocní – a bohužel je pravdou, že stále ještě někteří věří, že je rakovina nakažlivá.

Diagnóza rakovina znamená ale také učinit v co nejkratší době rozsáhlá rozhodnutí. Jaká vyšetření jsou nutná, kdy a kde? Musí se operovat, a když ano, která operační metoda je správná, který chirurg ji ovládá nejlépe? Je nezbytná chemoterapie? Má ozařování smysl? Jsou další léčiva pro zastavení růstu nádoru nutná? Téměř každý je všemi těmito otázkami zoufale přetížen. Většina se utápí v chaosu informací, které se valí z internetu, nebo od přátel, známých a lékařů. A tak padnou rozhodnutí pod zcela zbytečným časovým tlakem – vždyť ten nádor také nevyrostl přes noc.

Ještě v této fázi, nejpozději ale po nezbytné terapii, kdy byl nádor odstraněn a nemoc léčena pomocí běžných metod univerzitní medicíny, vyvstane nevyhnutelná otázka: co mohu sám pro sebe udělat? Není ještě něco více než ocel, paprsek a chemie?

Jistě, je ještě více. Je množství alternativních léčebných metod, které mohou být nasazeny dodatečně ke konvenčnímu: vitaminy, minerální látky, stopové prvky, enzymy, extrakty z brzlíku, čínské bylinné směsi, olejové masáže ájurvéda, homeopatické globulky, sport, uvolnění, arteterapie. Nejčastěji se ale nemocní rakovinou dotazují na léčbu jmelím. Mezi těmito všemi postupy se s velkým odstupem řadí na první místo. V Německu patří preparáty ze jmelí k nejvíce předepisovaným léčivům v onkologii vůbec.

Léčba jmelím: výhrady a předsudky

Když se ale zeptají pacienti lékařů na léčbu jmelím, slýchávají často: „Tak to si můžete rovnou naškrábat omítku ze zdi.“ Nebo: „Raději toho nechte, zde není nic dokázáno.“ Nebo: „To je přece esoterická blbost.“ Nebo: „Jmelí, to je nebezpečné – tím se může růst nádoru docela podpořit!“ Nebo: „Všechny seriózní studie ukázaly, že terapie jmelím nepřináší užitek, je to jenom vyhazování peněz.“

Skoro vždy jsou argumenty málo věcné a vyznačují se neurčitým odmítáním. A po dalších naléhavých otázkách se často ukáže, že ti, kteří od toho odrazují nejhlasitěji, o této formě léčby vědí nejméně. Pausálně ji odmítají, protože nesmí být, co nemůže být: rakovina, domnívají se, je nemoc na tělesné úrovni, na ni se musí jít jenom „tvrdými“ metodami. Vše ostatní platí za nevědecké, protože věda je ve školní medicíně redukována na biologii a na medicínu založenou na důkazech.

A celostní metody, jako přírodní léčitelství, homeopatie, antroposofická medicína, tradiční čínská medicína nebo ájurvéda stojí zcela stranou.

Tak například Informační služba Německého ústavu pro výzkum rakoviny v Heidelbergu uvádí ve svých informacích na internetu: „Preparáty ze jmelí nehrají roli v žádné z vědeckých směrnic k léčbě rakoviny, které jsou vydávány např. Německou společností pro rakovinu a ostatními odbornými společnostmi. (...) V USA dokonce odrazuje Národní ústav pro rakovinu (NCI) od podávání jmelí, pokud neprobíhá v rámci velmi dobré klinické studie. Důvodem k tomuto kritickému hodnocení je chybějící objektivní důkaz jeho účinnosti jako prostředku proti rakovině podle dnešních vědeckých standardů. (...) Dosud chybějí nepochybné důkazy pro to, že preparáty ze jmelí mohou růst nádoru zastavit, nebo zcela nádor vyléčit.“¹

Nemocným s rakovinou takováto paušální odmítání pomohou málo. Vědí přesně, že podstata člověka se neskládá pouze jen z rozměru materiálního, nýbrž také z duchovního. Avšak tato skutečnost – alespoň v současné době – není stanovitelná přírodovědeckými metodami a není ji možno objektivizovat, neboť duševno a duchovno každého člověka je jedinečné, vymyká se tím jakémukoliv zevšeobecnování. Ale fakt, že to existuje, že náš život v nemoci a ve zdraví je tím ovlivněn, popřít opravdu nelze.

Z tohoto důvodu se nedá jednoduše odbýt léčba jmelím jako „nevědecká“ nebo „nedokázaná“. Je důležité si připustit jak biologickou, tak i duševní a duchovní rovinu. A vyrovnávat se s otázkami, které rakovina staví před nás všechny, nejenom před ty, kteří jí onemocněli.

Rakovina – zrcadlo naší doby

Co je rakovina? A co s ní má jmelí společného? Tato otázka zaměstnává nejenom vědce, nýbrž každého, kdo onemocněl nádorem a zabývá se „léčbou jmelím“. Rakovina je velice složitě onemocnění. Působí na tělesné úrovni na orgány, tkáně a buňky, na duchovní úrovni na mysl a jednání a na duševní úrovni na pocity a vnímání. Podle toho léčba jmelím působí na různých úrovních.

Navíc nabízí rakovina další otázky jako: Proč právě dnes, v našem vysoce technickém světě, kde se zdá být vše zvládnutelné a ovladatelné, přibývá stále více onemocnění rakovinou? Proč mají lidé víc strachu z rakoviny než z infarktu nebo mozkové mrtvice – příčin smrti číslo jedna v celém západním světě? Proč se ukazují sotva hmatatelné úspěchy, přestože miliardy eur a amerických dolarů byly a jsou investovány do výzkumu? Proč se dosud nepodařilo nad touto metlou lidstva zvítězit?

To jsou otázky, které byly dosud veřejností jenom málo diskutovány nebo především vysvětlovány z biologického hlediska. V docela novém světle se přesto objevuje tato problematika v jednom interview s dnes 73letým internistou a bývalým lékařským vedoucím nemocnice Filderklinik ve Stuttgartu, dr. Jürgenem Schürholzem, které vydal časopis „Medizin individuell“ v květnu 2005. Sám Schürholz léčil desítky let nemocné rakovinou jmelím a zabýval se intenzivně otázkami, které rakovina nabízela. Jeho odpovědi poukazují na bezprostřední vztah mezi rakovinou a dnešní dobou. Toto interview je zde proto uvedeno v plné šíři ²:

Co je rakovina za onemocnění? Dají se její projevy porovnat s událostmi naší doby?

Dr. Jürgen Schürholz (JS): Rakovina je izolačním fenoménem. Sestává z buněk, které najednou začnou žít podle vlastních pravidel, přičemž vzniká rozmáhavý a ničivý růst. Normálně se buňka dělí na základě signálu z jejího okolí. A dělí se jenom tehdy, když to má pro vyšší stupeň – orgán nebo organismus – jistý smysl.

Při rakovině se buňka osamostatní. Ona sama dává signál pro dělení. Nedbá již více na své okolí. Dělá si, co chce – podle své vůle. Už nežije pro organismus, nýbrž z organismu. Od určité velikosti nádoru nevystačují výživné látky z tkáňové tekutiny, které jej omývají. Nádor pro svůj růst potřebuje víc. Proto vysílá signály, které organismus přivedou k tomu, že nechá vklíčit do nádoru nové cévy. Tak organismus vyživuje nádor, ačkoliv ten jej nakonec zničí.

Když se podíváme na onemocnění rakovinou, uvidíme celosvětový problém. Tento izolační fenomén objevíme dnes všude. Před pár lety např. na burze: několik málo firem vyčerpalo národní hospodářství, a to jenom kvůli vlastnímu růstu. Přitom zničily majetek a mnohdy i existenci těch, kteří je „živili“! Když pohlédneme na hospodářské zprávy, tak stále čteme o firmách, které se bez ohledu na ztráty prosadí tím, že svádí konkurenční boj za každou cenu, nestarají se již o žádné sociální souvislosti, nýbrž jenom o svůj zisk a o „shareholder value“. Jsou nám známy i další izolační fenomény. Lidé jsou stále méně ochotni připojit se ke společnostem, ať se jedná o církevní společenství nebo odbory, strany nebo spolky – nejsou již vyhledávány hlubší vzájemné vztahy. Také v osobním životě je to podobné: být singles, dvojice nebo maximálně malá rodina se stalo moderním životním stylem a velké rodiny přestaly být trendem.

Jak je vůbec možné, že jedna rakovinová buňka vznikne, uvolní se z celkových vzájemných vztahů a již se nevčlení?

JS: Protože ony síly, které buňky rozdělují a v jejich biologickém chování spojují, jsou příliš slabé. Školní medicína učí, že chybnou regulaci v buňce vyvolávají genetické poruchy, karcinogenní látky anebo viry. Ale když je například u žen dán genetický předpoklad pro rakovinu prsu, onemocní z nich skutečně jenom třetina – a tři čtvrtiny kuřáků nedostanou žádnou rakovinu plic. Pro vznik rakoviny musejí tedy hrát roli ještě další faktory.

V antroposofickém léčbě se proto ptáme: Jaké síly se zde ještě nacházejí, které rozdělují a spojují, diferencují a integrují? A odpověď zní: duševno diferencuje, duchovno integruje. Když jsou tyto síly po léta slabé, je pak – a to s vnějšími faktory, nebo i bez nich – živná půda pro rakovinu připravena.

Co to znamená konkrétně? Jak se projevují duševní a duchovní síly?

JS: Duševně diferencován je ten člověk, který se zajímá o mnohé ve světě, mnohé zažije a z toho převezme impulsy. Tyto zážitky musí duševně integrovat tím, že je vnitřně zpracuje, pospojuje. K tomu je nutné se pomocí svého osobního já s těmito věcmi aktivně spojit, porozumět jim, ohodnotit je a jednotlivosti přenést do smysluplných větších souvislostí. Diferencování a integrování jsou aktivity, které v našem životě musí být stále přítomny – tělesně, stejně tak jako sociálně a společensky. A když tyto aktivity během let přestaly být nebo nejsou vykonávány, pak vznikají ostrovy osamostatněných buněk a izolace.